

Forældre - mellem to kulturer

Deltagende medarbejdere bag projektet:

Thomas Hartz-Olsson

Gitte Jakobsen

Hans Bülow

Nanna Sarauw

Konsulenter:

Farwha Nielsen

Christina Christensen

Anita Johnson

Forældreliv

- mellem to kulturer

Mange unge opfører sig på én måde, når de er sammen med deres familie, og på en anden måde, når de er i skolen og sammen med kammeraterne. Det er helt almindeligt - også for etnisk danske unge.

Men for unge med anden etnisk baggrund end dansk kan forventningerne fra de dansk-etniske venner kolliderer med familiens traditioner og normer. Barndomsvennerne går måske til fester og får kærester, mens familien ønsker, at den unge skal være derhjemme og dele familiens værdier og traditioner.

En del unge føler sig splittet mellem to kulturer, og som forældre og voksne kan vi støtte de unge, så de ikke mister sig selv men bliver i stand til at forholde sig til egne og andres krav og forventninger.

Langt de fleste kommer godt igennem teenage-årene, og når vores sønner og døtre først er i stand til at rumme flere kulturer, har de gode muligheder for at klare sig.

Se eventuelt filmen "Forældreliv mellem to kulturer". Filmen lægger op til dialog mellem de unge piger og deres forældre – og forældre imellem.

Forældrenes dilemma

Generelt er forældre med en anden etnisk baggrund end dansk gode til at kombinere deres egen kultur med den danske. De tager det bedste fra begge kulturer, og de føler ikke, at det danske truer deres egen kultur.

"Jeg har haft svært ved at finde ud af, hvad jeg skulle holde mig til. Ren arabisk kultur og opdragelse – det dur ikke. Ren dansk – det er slet ikke mig. Det var vigtigt for mig ikke at blive splittet. Så har jeg taget det, jeg syntes var godt fra min arabiske kultur og tradition – og jeg har taget de gode ting fra den danske kultur og tradition – og har flettet det sammen."

Mouna Deifallah, mor til Khadije

Forældrene er gode eksempler for deres børn, for de viser, at man godt kan leve i Danmark og føle sig som dansker, uden at man absolut skal kopiere alle de måder, etniske danskere opfører sig på. Som forældre ser vi gerne, at vores egne traditioner lever videre i næste generation, og at vi kan være stolte af vores børn.

"Hvis der kommer en, der gerne vil giftes med min datter, og han får at vide, at hun har rendt med mange drenge, så vil han ikke gifte sig med hende. Men omvendt, hvis en dreng har været i byen og sammen med piger, så kan han godt blive gift. Det er ikke noget problem. Men der er problemer med pigerne."

Sameh Farid. Hodas far

Men de unge bliver udsat for andre påvirkninger end deres forældres. De går i skole i Danmark og får danske venner, som de gerne vil holde fast i – også når de når teenagealderen.

"De prøvede at beskytte mig og passede meget på mig og sagde nej til rigtig mange ting, som jeg savnede at være en del af. Jeg følte mig uden for et fællesskab rigtig mange gange, og jeg har følt, at det var rigtig svært at være mig".

Lina Hashim, 32 år

Mange unge formår at navigere mellem flere kulturer og kan leve op til de forventninger, der er i deres ikke-danske kultur uden at miste deres danske venner. Nogle unge – specielt piger - oplever dog splittelsen mellem to kulturer som en alvorlig belastning og føler sig måske ikke hjemme noget sted. De kan have brug for hjælp til at begå sig i det danske samfund og til at få en god hverdag.

Som forældre kan man støtte sine børn og komme teenageproblemerne i forkøbet ved at

- have en åben dialog med sine børn om hverdagens problemer og udfordringer
- komme til møderne på skolen og høre om lærernes og andre forældres oplevelser med de unge
- sætte sig ind i, hvordan det er at være ung i Danmark med de krav og forventninger, der er her.

"Efter jeg havde forklaret alle de muslimske regler for Hoda, sagde jeg til hende: "Det er dit eget ansvar. Nu må du selv bestemme. Nu må du selv afgøre det. Det er ikke mig, der bliver straffet af Gud. Det er dig, der bliver straffet, hvis du ikke følger reglerne."

Sameh Farid. Hodas far

Forældre kan hjælpe

Hvad kan man gøre, hvis man som far eller mor oplever, at ens datter har svært ved at klare hverdagens udfordringer og måske endda udviser krisesyntomer som mave- eller hovedpine, tristhed eller depression?

Konfliktmægler Farwha Nielsen giver nogle gode råd til forældrene:

- Giv jer tid til at lytte til jeres datter og hendes oplevelse af problemerne.
- Find eventuelt en anden voksen – måske en moster eller en onkel - som pigen har tillid til og vil betro sig til.
- Selvom jeres pige måske ikke har lyst til at tale om sine problemer, kan I vise, at I er der og er parate til at hjælpe.
- Hvis I har en oplevelse af, at jeres datter lyver, må I forsøge at tage det som et positivt udtryk for, at hun ikke ønsker at såre jer.
- Hvis pigen har det dårligt, skal I ikke øge kontrollen og restriktionerne, da det kan forøge hendes problemer.
- Som forældre og voksne, er det os, der har ansvaret for at søge dialog og fælles forståelse. Man kan næsten altid forhandle sig til løsninger.
- Husk at der altid er hjælp at hente (sociale myndigheder, skole, politi, organisationer). Ring evt. til Forældretelefonen på 70 27 0366.

Teenageliv

"Pigerne brænder jo for at være en del af fællesskabet. At være normale – IKKE at være anderledes. Men de får konstant at vide, at de ER anderledes, og det er altså ikke nemt som unge teenagepige. Det tager mange år at finde en mellemvej."

Farwha Nielsen, konfliktmægler.

Der sker meget i en teenage-piges liv. Kroppen forandrer sig. Drengene bliver interessante, og hun skal til at danne sin identitet som voksen kvinde. Hendes omgangskreds begynder at gå til fester og at drikke alkohol, og som andre piger brænder hun efter at være ligesom sine kammerater – at være 'normal'.

"Jeg er jo en pige og et menneske ligesom alle andre, og jeg er også nysgerrig. Det er lige den alder, hvor alle eksperimenterer. Og så sidder man bare i det dilemma, for på den ene side elsker jeg mine forældre, og jeg vil ikke skuffe dem og gøre noget, de ikke bryder sig om. Men på den anden side så er det jo heller ikke særlig sjovt. Man føler sig anderledes i forhold til veninder og omgangskreds".

Hoda Farid

Piger fra etniske minoritetsgrupper er ofte vant til, at det er forældrene, der bestemmer, og derfor er de måske mindre selvstændige sammenlignet med deres danske kammerater. Alligevel bliver de kastet ud i de samme ting. De skal finde ud af, hvad de står for, og hvilken retning de ønsker, deres liv skal tage. De skal lære at tage ansvar for sig selv og at finde deres personlige grænser. De skal lære at sige til og fra.

Normalt har teenageårene heldigvis mange positive sider. Den unge bliver mere bevidst om sig selv og sin fremtid, og da mange piger med anden etnisk baggrund har gode forudsætninger for at uddanne sig, giver de den en skalle og øger muligheden for at få deres uddannelsesønsker opfyldt.

Men der er også teenagere, der føler sig ensomme, fordi de mister det kammeratmæssige fællesskab, de tidligere var en del af. De føler sig måske i klemme mellem forskellige forventninger og kulturer.

"Hvis en pige får et dårligt rygte kan det skade hendes fremtid, og det kan skade hendes familie. Det kan skade hendes brøders fremtid. Det kan komme til at give negative udslag fra naboerne. Der bliver set ned på huset og forældrenes opdragelseskompetence".

Lina Hashim, 32 år

Der er eksempler på piger, der føler, at de ikke hører til nogle steder, og det kan blive til en stor belastning for dem.

"Hvis man bliver udspioneret hele tiden – det tror mange forældre er godt, for så strammer de grebet om deres døtre, og så laver de ikke noget forkert. Men der sker faktisk det omvendte. Det gør bare, at de gør en masse ting bag deres ryg. Så hellere foran dem end bagved."

ibras Aziz, 15 år

Dialog er svær – men vigtig

”Når forældre er strenge og ikke vil høre på deres børn, så går det galt. Så går de (børnene) aldrig til deres forældre for at fortælle om noget eller spørge om noget. Så gør de tingene skjult... Man skal lytte til dem og acceptere deres mening, uanset om det er forkert eller rigtigt.”

Sameh Farid. Hodas far

I en del familier med anden etnisk baggrund har man ikke tradition for at tale om problemer på samme måde som danske familier, hvor opdragelsen blandt andet går ud på at lære barnet at tale for sig selv, tage stilling og give udtryk for egne følelser.

En del forældre prøver at undgå at tage de svære samtaler og håber, at problemerne forsvinder af sig selv. Men selvom det er svært, er der også mange forældre, der gerne vil forbedre dialogen med deres børn, så de kan tale om følelser og problemer.

”Som muslimsk teenagepige er man meget sammen med sine forældre. Man deler mange ting med dem. Og i min situation er min mor ikke bare min mor. Hun er også min veninde. Jeg fortæller hende tit, når jeg har problemer.”

Nibras Aziz, 15 år

Da mange af de unge er vokset op med 'et ben i hver lejr' vil de have lettere end deres forældre ved at sætte ord på følelser og holdninger, men det varierer naturligvis fra familie til familie.

”Under min opvækst i teenageårene fik jeg faktisk lov til alt det, mine klassekammerater også fik lov til. Jeg fik ikke lov til at drikke, for det var en af de ting i islam, vi praktiserede. Vi drak ikke, og vi fastede. Men jeg fik lov til at gå til fester som alle andre, og jeg havde faktisk en barndoms kæreste, som også var hjemme og besøge min mor. Jeg gik med det tøj, jeg havde lyst til at gå med, og der var ligesom ikke noget, jeg ikke fik lov til. Det gjorde det nemmere senere hen, at jeg følte, jeg havde fået lov til at prøve alt.”

Khadije Nasser, 21 år

Dansk lovgivning

I Danmark har børn og unge rettigheder, der er lovbestemte. For eksempel er det forbudt ved lov at slå sit barn. I loven står: Barnet har ret til omsorg og tryghed. Det skal behandles med respekt for sin person og må ikke udsættes for legemlig afstraffelse eller anden krænkende behandling. Lov nr. 416 af 10. juni 1997 om forældremyndighed og samvær, § 2, stk.2.

I Danmark må alle – også de unge – selv bestemme, hvem de vil gifte sig med. Ægteskab er frivilligt, og det er strafbart at tvinge nogen til et ægteskab. Hvis man gifter dig med en person, der bor i et andet land, og gerne vil have ham eller hende her til Danmark, skal man søge om tilladelse til familiesammenføring.

På **www.finfo.dk** kan du læse om dine rettigheder, pligter og muligheder i det danske samfund. Information på 11 forskellige sprog. Her kan du også finde en oversigt over etniske og tværkulturelle foreninger og søge efter tilbud i de enkelte kommuner.

På **www.nyidanmark.dk** finder du på 18 forskellige sprog information om integration, samt regler for visum, opholdstilladelse, statsborgerskab mv.

Søg hjælp

LOKK

www.lokk.dk

Forældretelefonen 70 27 03 66

Hverdage kl. 9.00-15.00 samt onsdag kl. 20.00-22.00

Forældretelefonen er et rådgivningstilbud til forældre med anden etnisk baggrund end dansk. Oplever man som mor eller far problemer med sin teenager på grund af kulturforskelle, kan man få gratis og anonym vejledning af en professionel rådgiver.

Børns Vilkår

www.bornsvilkar.dk

Forældretelefonen 35 55 55 57

Mandag-torsdag kl. 12-21 samt fredag kl. 12-19.

Forældretelefonen er et anonymt rådgivningstilbud til alle forældre og pårørende, som ønsker råd og vejledning om børn og unge i alle aldersgrupper.

Kvinderådgivningen

www.emkr.dk

Telefon 70 20 49 09

Mandag kl. 10- 13 samt onsdag kl. 17-20.

Etniske MinoritetsKvindes Råd (EMKR)

giver anonym rådgivning på: dansk, engelsk, fransk, arabisk, somalisk, russisk, kswahili, tagalog og visayan.

Dansk Flygtningehjælp

Telefon 33 73 50 00

giver rådgivning syv forskellige steder i landet. Find den nærmeste rådgivning via

www.frivillignet.dk/raadgivning/

Rådgivning er gratis, anonym, og professionel inden for juridiske, psykologiske og sociale anliggender.